

HET HUIS VAN ELISABET

Kort daarop reisde Maria in grote haast naar het bergland, naar een stad in Juda, waar ze het huis van Zacharias binnenging en Elisabet begroette.
(Lucas 1, 39)

Vanwaar die haast van Maria? Dat was natuurlijk omdat zij het nieuws dat de engel haar gebracht had aan iemand kwijt moest. En dat kon niet haar eigen moeder zijn. Die zou het niet begrepen hebben: ongehuwd zwanger – dat was immers een schande in die dagen. Maar verzwijgen kon Maria het ook niet. Het bericht van de engel had haar leven teveel ontregeld. Ze had de aankondiging dan wel in geloof aanvaard. Maar dat geloof was ook kwetsbaar. Maria was nog maar een jong meisje. Ze zal niet veel ouder geweest zijn dan een jaar of dertien, veertien. Haar prille geloof moet dan ook vergezeld zijn gegaan van vele vragen en onzekerheden. Maar bij wie moest zij daarmee aankomen? Ze wist het eigenlijk meteen: bij haar oudere nicht Elisabet! De engel had immers gezegd dat zij ook zwanger was. Zij zou de positie van Maria dan ook wel begrijpen. Daarom pakte Maria haar spullen en ging op weg naar het bergland.

De evangelist Lucas vervaecht de verhalen van Maria en Elisabet op een bijzondere manier. En binnen die vervaechting gebruikt hij op subtiele wijze getallen. Vertellen is bij Lucas ook tellen. In het eerste verhaal, over de aankondiging van de geboorte van Elisabets kind, vermeldt hij dat, toen Elisabet zwanger was, zij zich *vijf maanden* verborg. In het tweede verhaal, de aankondiging van de geboorte van Maria's kind, vermeldt de engel dat Elisabet inmiddels in haar *zesde maand* was. Op welk moment vertrok Maria dus naar Elisabet? Toen Elisabet zich al een maand lang aan de blikken van buitenstaanders had blootgesteld! Die hadden plotseling haar buik gezien. En reken maar dat daar over gesproken is bij de plaatselijke waterput. 'Heb jij het al gezien van Elisabet?' – 'Ja, dat is toch wat op haar leeftijd!' Op welk moment arriveerde Maria? Op een moment dat Elisabet al een maand lang had leren omgaan met de belangstelling van de buitenwereld. Zij kon dus als ervaringsdeskundige ook Maria leren om er mee om te gaan.

Maar behalve een lotgenoot moet Maria in haar oudere nicht ook een verwante ziel in hebben gezien. Want lotgenoten zijn elkaar niet altijd automatisch tot steun. Het is een sprookje dat mensen die hetzelfde meemaken elkaar ook meteen begrijpen. Het is vaak anders: mensen die hetzelfde meemaken kunnen er soms totaal verschillend mee omgaan. Zelfs zozeer dat er in het contact met elkaar kortsluiting optreedt. Maar Maria en Elisabet moeten al een zekere vriendschap voor elkaar gevoeld

hebben. Een oude Griekse wijsgeer (Antithenes) zei: 'Vriendschap is één ziel in twee lichamen.' Lucas brengt Maria en Elisabet bij elkaar in een verhaal van twee vrouwen met één ziel.

Toen Maria bij haar binnenstapte vlamde er een heilige vreugde in Elisabet op. Een vreugde die als een drietrapsraket de lof op Maria zong. Maria is een gezegende onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van haar schoot, juichte de hartelijke Elisabet, en de Rooms-katholieke kerk juicht tot op de dag van vandaag met haar mee in het 'Wees gegroet'-gebed. Met dat woord 'gezegend' plaatste Elisabet Maria in de ruimte waar God de grote medespeler is. Hij heeft Maria vereerd met een bijzondere taak, zo zong Elisabet. En vervolgens bracht zij zichzelf ter sprake: zij voelt zich diep vereerd met het bezoek van Maria. En tenslotte prees zij het geloof waarmee Maria de engel ontvangen had. Een welkom in drievoud. Dat is nog eens iets anders dan: 'Leuk dat je er bent!' Hier bevestigt een mens een ander mens in haar diepste wezen.

Ieder mens heeft van tijd tot tijd bevestiging nodig. Die geven wij elkaar te weinig. Het lijkt wel eens alsof wij ons generen voor een compliment. We zijn bang om slijmerig over te komen. Of we zijn jaloeers op wat de ander is of heeft. Maar waar mensen elkaar niet bevestigen in het goede ontstaat afstandelijkheid. In een gezin waar de kinderen nooit eens werden geprezen maar wel altijd beoordeeld, zei de vader op zijn sterfbed voor het eerst dat hij trots was geweest op zijn kinderen. Ontroerend, maar ook wel wat laat. Je moet er eerder mee beginnen. En niet alleen in gezinnen. Ook op scholen, bedrijven en in kerken zou er een klimaat van complimenteren heersen. Iedereen heeft van tijd tot tijd een schouderklopje nodig om uit de verf te kunnen komen. Echte bevestiging haalt het goede in de ander naar boven, maakt het sterker.

Zo complimenteerde Elisabet Maria met haar geloof. Dat was óók bijzonder omdat het van alle tijden is om de jongere generatie kritisch te bekijken en door middel van goede raad de in onze ogen juiste weg te wijzen. Maar de oudere Elisabet was een ruimharig vriendin voor de jonge Maria. Oud bemoedigde jong. En dat compliment deed Maria ook meteen goed. Na die drievoudige bevestiging stroomde er een vrijmoedig loflied over Maria's lippen. Elisabet had door haar hartelijkheid de sluis van een stuwmeer van lof opengezet.

Daarna bleef Maria nog drie maanden in het huis van Elisabet. Een huis is een beschermende omgeving. Muren sluiten de wereld buiten, het dak beschermt je tegen weer en wind. Een mens vindt er rust en warmte. Je kunt er stil worden. Zo kon Maria zich voorbereiden op wat komen ging. Nog even kan zij schuilen voordat zij zich bloot moet stellen aan de

blikken van buitenstaanders. Ze kan er stil worden en luisteren naar wat in haar binnenste gaande is. Afkijken van Elisabet hoe het moet. Even werd het huis van Elisabet voor Maria zelf een baarmoeder waarin zij in alle rust kan toegroeien naar het moederschap.

Na drie maanden ging Maria terug. Drie maanden – tellen is bij Lucas vertellen. Drie maanden plus de eerder genoemde zes maanden dat Elisabet al zwanger was: dat betekent dat Elisabet op punt van bevallen stond. Het was tijd om te vertrekken. Elisabet moest nu haar handen vrij hebben voor haar eigen kind. Maar Maria was nu sterk genoeg om Jozef, haar familie en de mensen in Nazaret onder ogen te komen. Maria en Elisabet – twee bijzondere vrouwen in verwachting. Samen beelden zij het Oude en Nieuwe Testament uit. Beiden brengen zij God in beeld. Want God werkt bij voorkeur door het geloof van mensen. Nergens in het verhaal wordt God zelf handelend ter sprake gebracht. Hij is ondergedoken in het geloof van twee vrouwen. Zij helpen hem ter wereld te komen.

VOORBEREIDING

Orgelspel: variaties over het koraal 'Nun komm, der Heiden Heiland'

Welkomstwoord

De eerste adventkaars wordt aangestoken

Kaarsenlied:

Kijk eens aan, kijk eens aan,
steek het der - de kaars - je aan.
want wij wach - ten en wij dro - men
dat het kerst - feest weer zal ko - men,
klei - ne vlam - me - tjes van hoop
wij - zen naar het mor - gen - rood.

we gaan staan

Stilte voor persoonlijke voorbereiding

Bemoediging, drempelgebed en groet

- v.: onze hulp is in de naam van de Heer
g.: **die hemel en aarde gemaakt heeft**
v.: die trouw blijft tot in eeuwigheid
g.: **en niet laat varen het werk van zijn handen**
v.: Laten wij bidden.....
door Jezus Christus, onze Heer.
g.: **Amen**
v.: de Heer zij met u
g.: **Ook met u zij de Heer**

Aanvangslied: **Psalm 85: 3,4**

we gaan zitten

Gebed om ontferming

.... zo bidden en zingen wij:

Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri - e e - lei - son,
Ky - ri - e e - lei - son.

ROND HET WOORD

Over de dienst

Gebed van de zondag

Gesprek met de kinderen

Projectlied

De wo - ning van E - li - sa - bet,
ver van haar huis van - daan.
Daar zingt Ma - ri - a 't hoog - ste lied:
God heeft mij bij - ge - staan.
Op ber - gen en in da - len,
in tem - pel, huis en stal
God's lief - de straalt waar men - sen zijn.
Het licht schijnt o - ver - al.

Na het gesprek met de kinderen
(melodie gezang 28)

Wij steken de kaarsen aan
en gaan met de lampen hier vandaan.
Wij horen in eigen taal
verhalen van God en de mensen.
We zingen verwonderd een lied
dat God ons zijn vriendschap biedt.

Lezing: **Lucas 1, 39-56 (met gemeentezang)**

39 Kort daarop reisde Maria in grote haast naar het bergland, naar een stad in Juda, 40 waar ze het huis van Zacharias binnenging en Elisabet begroette. 41 Toen Elisabet de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot; ze werd vervuld van de heilige Geest 42 en riep luid: 'De meest gezegende ben je van alle vrouwen, en gezegend is de vrucht van je schoot! 43 Wie ben ik dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt? 44 Toen ik je groet hoorde, sprong het kind van vreugde op in mijn schoot. 45 Gelukkig is zij die geloofd heeft dat de woorden van de Heer in vervulling zullen gaan.' 46 Maria zei:

(Gemeente zingt uit 'Tussentijds', lied 68:)

Mijn ziel maakt groot de Heer,
mijn geest verhoogt zich zeer,
want God heeft mij, geringe,
die Hem als dienstmaagd dien,
goedgunstig aangezien;
en deed mij grote dingen.

Van nu aan, om wat Hij,
de Sterke, deed aan mij,
zullen mij zalig prijzen
alle geslachten saam.
Want heilig is zijn naam,
Hij zal zijn trouw bewijzen.

Zijn arm verstoet met kracht
de groten uit hun macht,
de vorsten van hun tronen;
maar Hij maakt kleinen groot
en zal met overvloed
de hongerigen lonen.

Hij heeft het lang voorzegd:
aan Israël, zijn knecht
zal Hij genade schenken,
en Hij zal Abraham
en al wie na hem kwam
in eeuwigheid gedenken.

56 Maria bleef ongeveer drie maanden bij haar, en ging toen terug naar huis.

Zingen: **Gezang 127:1**

Uitleg en verkondiging: **Het huis van Elisabet**

Meditatief orgelspel: variatie van Willem Vogel over Gez. 118.

Zingen: **Gezang 126**

GEBEDEN EN GAVEN

Gebeden

v.:zo bidden en zingen wij:

Zui - ve - re vlam, ver - drijf met je licht
de ang - sten van ons hart.

Stil gebed - Onze Vader

Inzameling van de gaven

DE TAFEL VAN DE HEER

We volgen de uitgereikte orde van dienst

Bij de communie: meditatief orgelspel

Slotlied: **Gezang 120**

Zegen

A - men

Orgelspel: variaties over Gez. 125 van Jan D. van Laar en Willem Vogel
